

พระราชบัญญัติ
สงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตราย
หรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๑๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้การสงเคราะห์แก่ข้าราชการผู้ได้รับอันตราย หรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ “ข้าราชการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในกระทรวงทบวงกรมทุกแห่ง

มาตรา ๔ ข้าราชการผู้ใดได้รับอันตราย หรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือเนื่องจากต้องไปปฏิบัติราชการนอกที่ตั้งสำนักงาน หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ให้ผู้นั้น ได้รับการสงเคราะห์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การขอรับการสงเคราะห์ต้องแสดงรายงานแพทย์ที่ทางราชการรับรอง ตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กับรายงานแสดงเหตุที่ต้องรับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้ายนั้นด้วย

มาตรา ๕ ข้าราชการผู้ได้รับอันตราย หรือการเจ็บป่วย หรือถูกประทุษร้ายอันเกิดจากกรณีดังกล่าวในมาตรา ๔ มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามความในวรรคก่อน ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๖ ในระหว่างที่ต้องรักษาพยาบาล ถ้ารัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นสมควรให้ ข้าราชการผู้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บ หรือถูกประทุษร้ายนั้นได้ลาหยุดราชการเพื่อรักษาตัวเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการลาของข้าราชการก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี แต่ถ้าระยะเวลาหนึ่งปีไม่เพียงพอ คณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้ลาต่ออีกก็ได้

ถ้าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ลาได้เมื่อรวมกับอายุของข้าราชการ ผู้ได้รับอนุญาตเกิน หกสิบปีก็ให้ถือว่าเป็นการต่ออายุราชการ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหกสิบห้าปี

ในระหว่างที่ได้รับอนุญาตให้ลา ให้ข้าราชการผู้ได้รับอนุญาตนั้นได้รับเงินเดือนเต็ม

มาตรา ๗ ถ้าอันตราย หรือการป่วยเจ็บ หรือการถูกประทุษร้ายอันเกิดจากกรณีดังกล่าวในมาตรา ๔ ทำให้ข้าราชการผู้ใดตกเป็นผู้ทุพพลภาพ หรือพิการ อันเป็นเหตุจะต้องออกจากราชการตามกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้อยู่ หากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาเห็นว่าข้าราชการผู้นั้นยังอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่นใดที่เหมาะสมได้ และเมื่อข้าราชการผู้นั้นสมควรจะรับราชการต่อไป รัฐมนตรีเจ้าสังกัดจะสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นไปรับราชการในตำแหน่งหน้าที่อื่นใหม่ โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีก็ได้

มาตรา ๘ ข้าราชการที่ได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวในมาตรา ๗ ยังไม่มีสิทธิรับบำนาญพิเศษ ถ้าต่อมาผู้นั้นได้ออกจากราชการเมื่อใด ให้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษดังนี้

(๑) ได้บำนาญพิเศษ โดยคำนวณตามเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ และตามเงินเดือนที่ได้รับในวันที่ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บหรือถูกประทุษร้าย

เงินเดือนตามวรรคก่อนมีความหมายอย่างเดียวกับคำว่า “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” ตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการ

(๒) ถ้าผู้นั้นออกจากราชการโดยมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ ตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาออก ให้คำนวณเป็นบำนาญปกติตามสิทธินั้นบวกเข้ากับบำนาญพิเศษใน (๑) ด้วย เว้นแต่ถ้าผู้นั้นออกจากราชการโดยไม่มีสิทธิได้รับบำนาญปกติ ก็ให้ได้รับบำนาญพิเศษตาม (๑) แต่อย่างเดียว

(๓) ถ้าผู้นั้นออกจากราชการด้วยกรณีที่เกิดสิทธิรับบำนาญพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาออก ก็ให้ผู้นั้นได้รับสิทธิตามกฎหมายนั้นหรือบำนาญพิเศษตามความใน (๑) แล้วแต่บำนาญพิเศษรายใดจะมีจำนวนมากกว่า

ถ้าข้าราชการที่ได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวในมาตรา ๗ ถึงแก่ความตายโดยทายาทมีสิทธิได้รับบำนาญตกทอดตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาตายให้ทายาทได้รับบำนาญตกทอดตามสิทธินั้นบวกเข้ากับหนึ่งของบำนาญที่คำนวณได้ตามความใน (๑) ด้วย เว้นแต่ถ้าตายโดยทายาทไม่มีสิทธิได้รับบำนาญตกทอดตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการก็ให้ทายาทได้รับบำนาญตกทอดกึ่งหนึ่งของบำนาญที่คำนวณได้ตามความใน (๑) แต่อย่างเดียว

ถ้าผู้นั้นถึงแก่ความตายด้วยกรณีที่เกิดสิทธิรับบำนาญพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาตาย ก็ให้ทายาทได้รับสิทธิตามกฎหมายนั้นหรือบำนาญพิเศษตามความใน (๑) แล้วแต่บำนาญพิเศษรายใดจะมีจำนวนมากกว่า

มาตรา ๙ ข้าราชการที่ออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญ หรือบำนาญพิเศษไปแล้วก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากเห็นว่าตนอยู่ในลักษณะดังกล่าวในมาตรา ๔ และประสงค์จะเข้ารับราชการอีกให้ยื่นคำร้องขอให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาในเรื่องการบรรจุใหม่ได้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๐ ผู้ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ตามความในมาตรา ๙ ถ้าเงินเดือนที่ได้รับในขณะที่เข้ารับราชการครั้งใหม่น้อยกว่าเงินเดือนเดิม เมื่อก่อนออกจากราชการให้รับบำนาญที่ได้รับอยู่รวมกันไปด้วย แต่ถ้าเงินเดือนรวมกับบำนาญสูงกว่าเงินเดือนเดิมต้องลดบำนาญลงในระหว่างที่รับราชการครั้งหลัง จนเงินเดือนใหม่รวมกับบำนาญไม่สูงกว่าเงินเดือนเดิม ถ้าเงินเดือนใหม่เท่าหรือสูงกว่าเงินเดือนเดิม ก็ให้คงบำนาญในระหว่างนั้น

เมื่อออกจากราชการในตอนหลัง โดยมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญก็ให้คำนวณเป็นบำนาญ โดยคิดเฉพาะตามสิทธินั้นบวกเข้ากับบำนาญเดิม บำนาญในตอนหลังนี้จะเปลี่ยนขอรับบำเหน็จแทนก็ได้

มาตรา ๑๑ ถ้าผู้ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ตามความในมาตรา ๙ ถึงแก่ความตาย ให้ทายาทได้รับบำนาญดังนี้

(๑) ถ้าผู้ตายยังคงรับบำนาญรวมกับเงินเดือน ตลอดมาจนถึงเวลาตายให้ทายาทได้รับบำนาญตามสิทธิที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการที่ใช้อยู่ในเวลาตาย

(๒) ถ้าหากว่าได้งดเบิกจ่ายบำนาญไว้ตามความในมาตรา ๑๐ ให้ทายาทได้รับบำนาญตามสิทธิที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ที่ใช้อยู่ในเวลาตายบวกเข้ากับกึ่งหนึ่งของบำนาญที่งดไว้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ได้รับการสงเคราะห์ดังกล่าวในมาตรา ๗ หลายครั้ง โดยไม่ได้ออกจากราชการ เมื่อถึงเวลาต้องออกจากราชการ ให้คำนวณบำนาญพิเศษทุกครั้งและให้ได้รับจากการสงเคราะห์ครั้งที่มีจำนวนเงินสูงสุดแต่อย่างเดียว

มาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการแบ่งส่วน และเงื่อนไขการจ่ายบำนาญพิเศษ ให้แก่ทายาทในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ เมื่อข้าราชการผู้ถึงแก่ความตาย เนื่องจากเหตุตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๔ คณะรัฐมนตรี จะพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในเดือนที่ตายให้แก่ข้าราชการผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษตามแต่จะเห็นสมควร เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ตายเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหม การส่งเงินเดือนให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม

ถ้าไม่มีทางที่จะเลื่อนเงินเดือนขึ้นได้ตามกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้นให้เพิ่มเป็นพิเศษโดยนำเงินเดือนเหลือจ่าย หรือจะเหลือจ่ายในปีปัจจุบันของกรมหรือสำนักราชการนั้นมาตั้งจ่ายให้เป็นพิเศษเฉพาะจำนวนที่เพิ่มขึ้น ถ้าหากเงินเดือนเหลือจ่ายหรือจะเหลือจ่ายไม่มีหรือมีไม่พอ ให้กระทรวงการคลังหาเงินมาตั้งจ่ายให้ และในการคำนวณบำเหน็จบำนาญให้รวมเงินที่ได้เพิ่มขึ้นนี้เข้าเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายด้วย

มาตรา ๑๕ ข้าราชการผู้ถึงแก่ความตาย เนื่องจากเหตุตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ผู้ใด สมควรจะได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพียงไร หรือไม่ ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาดำเนินการโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๒ ตอนที่ ๘ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๔๙๘)

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปรากฏว่ามีบุคคลเป็นจำนวนมากต้องออกจากราชการเนื่องจากเป็นผู้พิการทุพพลภาพเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่หรือถึงแก่กรรมเพราะเหตุดังกล่าว แม้จะได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยได้รับบำนาญ แต่ก็หาเพียงพอแก่การครองชีพของตนหรือของครอบครัวไม่ จึงสมควรที่จะช่วยเหลือเพื่อขจัดความเดือดร้อนและเพื่อเป็นการสมนาคุณแก่บุคคลซึ่งได้ปฏิบัติราชการอันเป็นความชอบแก่ประเทศชาติ โดยให้ได้รับการสงเคราะห์ตามแบบแห่งพระราชบัญญัตินี้